Moottorikelkkailu osana luontomatkailua (MOKEMA)-hanke

Paavo Hellstedt

Metsähallitus, Lapin luontopalvelut

22.5.2017

Rahoittajat ja yhteistyötahot

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

mmm.fi
MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

LAPIN LIITTO

Kainuun liitto

Finnish Lapland
Tourist Board

MTK

METSÄHALLITUS

Maastoliikenne Suomessa

- Maastoliikennelaissa (1710/1995) on uudistustarpeita
- Maastoliikennettä on kaikki teiden ulkopuolinen motorisoitu liikenne: hankkeessa keskitytään moottorikelkkailuun
- Eritasoisia moottorikelkkaväyliä 17 000 – 25 000 km

Käytännössä moottorikelkkailu sijoittuu:

• Moottorikelkkareiteille	Lain mukaan tie
• Moottorikelkkaurille • Yllä mainittujen väylien ulkopuolelle	Lain mukaan maastoa

Moottorikelkkailun nykytila Suomessa

Tärkeä rooli elinkeinojen harjoittamisessa, etenkin Pohjois-Suomessa. Esim. Lapissa

300 miljoonan tulovaikutukset alueen yrityksille

Työllistää 1250 henkilöä (Lapin liitto 2014*)

Osa paikallisten ihmisten virkistäytymistä ja vetovoimainen loma-aktiviteetti matkailijoille

- infra tukee muuta luontomatkailua

Väylästön olemassaolo ohjaa moottorikelkkailuliikennettä

Väylästö tärkeä pelastuspalvelulle

Järjestäminen hallitsematon ja hajanainen

Eritasoisia uria ja reittejä erilaisilla merkinnöillä, luvilla, uramaksuilla ja ylläpidolla

Paikkatieto ja kartat eivät ajan tasalla tai käyttäjille helposti saatavissa

Etenkin valtion mailla urien kunto merkintöjen ja rakenteiden suhteen heikko - eksymis- ja turvallisuusriskit

Oikeusturvaongelma kaikille osapuolille (ylläpito, käyttäjät, valvonta)

* Pekkala, H. & K. Alavuotunki (2014). Selvitysraportti – moottorikelkkailun aluetaloudelliset vaikutukset.

Metsähallitus ja moottorikelkkaväylät

- Uria n. 5800 km, joista MH ylläpitää noin 3800 km
- Ylläpito tarkoittaa tiedonhallintaa (esim. paikkatieto) ja rakenteiden – kuten siltojen, reittimerkintöjen ja opasteiden – kunnosta huolehtimista ja väylille kaatuneiden puiden tai vesakoiden poisraivaamista
- Urat rakennettu pääosin työllistämisvaroin n. 25 vuotta sitten, ylläpitoon ei ohjattua rahoitusta
- Selvityksen (2015) mukaan pääosa Metsähallituksen ylläpitämistä urista heikossa kunnossa:
  - 70 % reittimerkinnät 81 % opasteet 54 % sillat

joko liian vähän tai laadultaan korjaamista vailla

➡ Nykytilanne kestämätön, jotain on tehtävä

➡ Hanke haluaa löytää ratkaisun heikkoon nykytilaan ja vastuutukset tulevaisuuden moottorikelkkaväylästölle

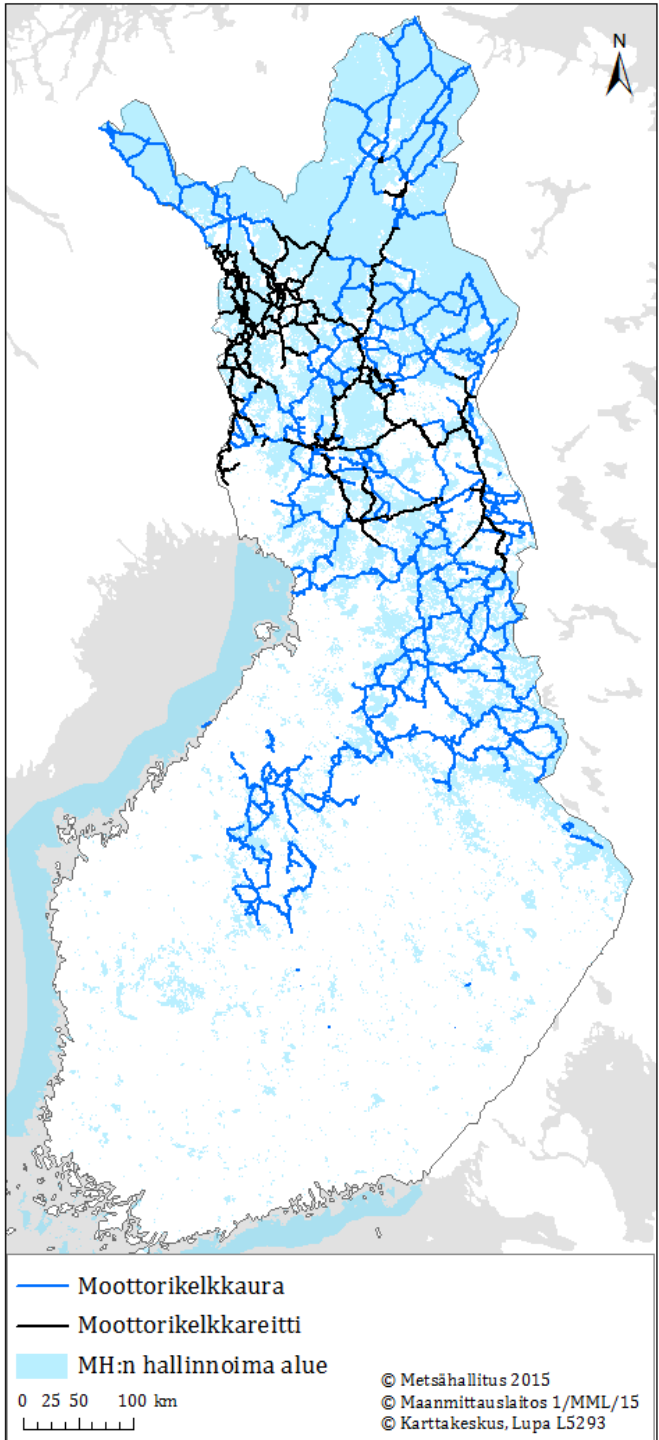

Hanke

Moottorikelkkailun edellytysten kehittäminen osana kestävää luontomatkailua

Tuloksena suunnitelmat, joiden kautta voidaan

1. Kehittää moottorikelkkailua osana kestävää luontomatkailua
2. Luoda turvalliset puitteet moottorikelkkailulle
3. Selkeyttää moottorikelkkailuolosuhteita
4. Suojella luontoa ja muiden maaston käyttäjien oikeuksia

→ Moottorikelkkailujärjestelyistä toimiva ja käyttäjiä palveleva kokonaisuus

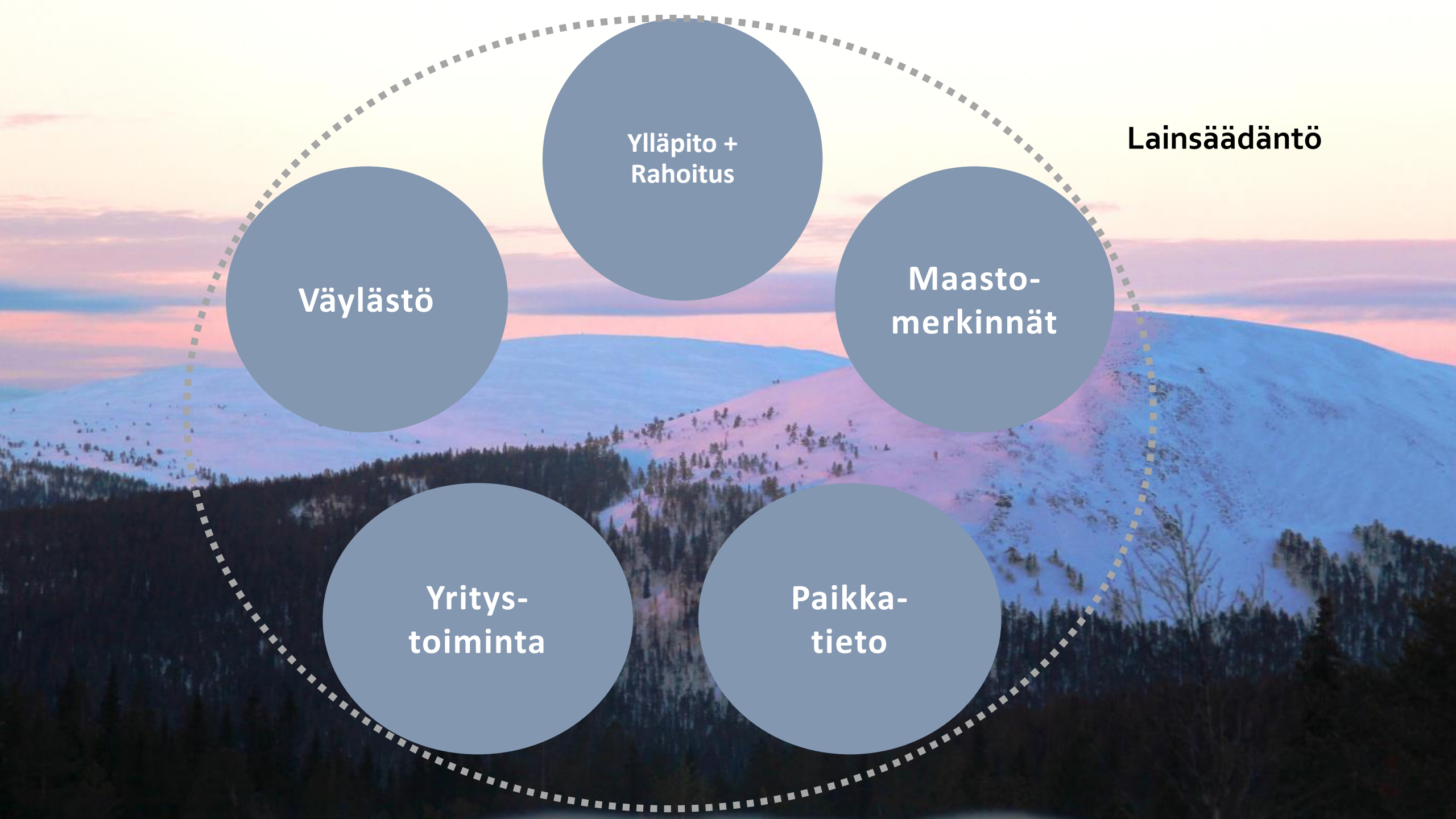
Ylläpito + Rahoitus
Lainsäädäntö
Väylästö
Maasto-merkinnät
Yritys-toiminta
Paikka-tieto

Lopputuloksena

I. Suunnitelma moottorikelkkaväylästöstä

- Virallisista moottorikelkkareiteistä koostuva pääväylästö, joka yhdistää merkittävät matkailukeskukset ja asukaskeskittymät
- Pääväylästön ulkopuolinen väylästö, joka vastaa eri käyttäjäryhmien tarpeita ja tukee pääväylästöä
- Investointitarpeiden kartoitus

II. Suunnitelma moottorikelkkailuun pohjautuvan yritystoiminnan monipuolistamisen mahdollisuuksista

- Uusien moottorikelkkailutuotteiden edellytysten parantaminen
- Yrittäjien lupaprosessin yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen

III. Moottorikelkkailuun liittyvän ajantasaisen paikkatietoaineiston luominen asiakkaille ja muille toimijoille

- Paikkatiedon täydentäminen ja saatavuuden parantaminen Lipas-sovelluksen ja Retkikartan avulla
- Paikkatietoaineiston laadun ja hyödynnettävyyden kehittämisen suunnitelma

Lopputuloksena

IV. Suunnitelma selkeistä ja yhtenevistä maasto-opasteista ja merkinnöistä

- Uusien väylätyyppien huomioiminen opasteissa
- Turvallisuusnäkökulman sisällyttäminen opasteisiin REILA-hankkeen suositusten mukaisesti

V. Investointitarpeiden määrittely ja esitys niiden rahoitukseksi, ylläpidon vastuut ja rahoitus

- Yhteenveto investointitarpeista ja esitys niiden rahoituksesta
- Esitys moottorikelkkaväylien ylläpidon vastuunjaosta ja rahoituksesta

VI. Ehdotukset lainsäädännön kehittämiseksi

Hankkeen kohderyhmät ja edunsaajat

- Matkailuyritykset, sekä kansainväliset ja kotimaiset matkailijat
- Paikalliset asukkaat, mökkiläiset sekä moottorikelkkailu- ja luontoharrastajat
- Kunnat ja maanomistajat
- Pelastustoimi ja muu viranomaistoiminta
- Poronhoito
- Moottorikelkkailuun liittyvät muut elinkeinot
- Luonto ja kulttuuriperintö

KIITOS